

نگاهی به رویدادهای قفقاز جنوبی در هفته گذشته

در حالی که در آغاز هفته گذشته سفر وزیر امور خارجه آمریکا به کشورهای قفقاز جنوبی، با امیدهای فراوانی در تأثیر این سفر در حل مشکلات منطقه از جمله حل مناقشه قره باغ همراه بود

سرویس قفقاز/خبرگزاری آران
 خبرگزاری آران / سرویس قفقاز : در حالی که در آغاز هفته گذشته سفر وزیر امور خارجه آمریکا به کشورهای قفقاز جنوبی، با امیدهای فراوانی در تأثیر این سفر در حل مشکلات منطقه از جمله حل مناقشه قره باغ همراه بود، با انجام این سفر مشخص شد که برای خانم "هیلاری کلینتون" کم اطلاع از مسائل منطقه، حل مشکلات آمریکا از جمله فراهم کردن راه جدید انتقال تجهیزات و اقلام پشتیبانی نیروهای آمریکایی مستقر در افغانستان هدف اساسی این سفر است.
 کلینتون از یکشنبه گذشته با ورود به باکو سفر خود را به کشورهای جمهوری آذربایجان، ارمنستان و گرجستان آغاز نمود و در حالی که برخی از مسئولان آذربایجان قبل از آغاز این سفر، با مهم ارزیابی کردن آن، دیدار خانم کلینتون را فصل نوینی در حل مناقشه قره باغ توصیف می کردند، وی در مصاحبه مطبوعاتی پایان دیدار یک روزه خود از باکو، در این مورد صرفاً به کلی گویی پرداخت و طرفین را نصیحت کرد که به جای دعوا کردن، فقط گفتگو کنند.
 وی در سخنان خود بدون اشاره به اینکه گفتگوهای زیر نظر آمریکا و دو کشور دیگر عضو گروه مینسک، در 17 سال گذشته، چه نتیجه ای داشته است، جنگ را اقدام بدی توصیف کرد و گفت: از اینکه در خطوط تماس نیروهای دو کشور بعضاً سربازانی کشته می شوند، آمریکا ناراحت می شود، اما نگفت که برای حل اساسی این مسئله چه باید کرد.
 المار محمدیار اف، وزیر امور خارجه آذربایجان دو روز پیش در جمع خبرنگاران در باکو، در ارزیابی سفر خانم کلینتون به منطقه این سفر را از جهت آنکه وی توانست "با مناقشه قره باغ آشنا شود" مفید توصیف کرد و افزود: خانم کلینتون خودش نیز گفت که قبل از سفر در مورد مناقشه اطلاعات دقیق و عمیق نداشته است و در این سفر توانسته است اطلاعات وسیعی در مورد مسئله کسب کند.
 کلینتون در پایان سفر به باکو هم گفت که جمهوری آذربایجان در عرصه دموکراسی پیشرفت های خوبی داشته است اما همانند هر کشور تازه استقلال یافته، در این بخش مشکلاتی هم دارد.
 وی با اشاره به اینکه، این نخستین سفر وی به جمهوری آذربایجان بوده، بر تداوم گفتگوها میان آمریکا و جمهوری آذربایجان تأکید کرد و افزود: گفتگوها میان تشکل های غیردولتی با حکومت جمهوری آذربایجان هم ادامه خواهد یافت.
 وزیر خارجه آمریکا که از باکو راهی ایروان شده بود، در این شهر به بنای موسوم به نسل کشی ارامنه که نقطه حساس در ارتباط ارمنستان با ترکیه و آذربایجان و برخی کشورهای دیگر منطقه است، ادای احترام کرد و در آنجا هم ترکیه را به باز کردن مرزهایش با ارمنستان دعوت نمود.
 این درحالی بود که مقامات آذربایجان انتظار داشتند که کلینتون در سفر به ارمنستان، مقامات آن کشور را برای پذیرش اصول سند مادرید که توسط گروه مینسک و آمریکا به عنوان یک عضو این گروه، تهیه شده است، مجاب کند.
 سفرخانم کلینتون به تفلیس نیز خالی از حاشیه نبود و وی در پی دیدار با "میخائیل ساکاشویلی" رئیس جمهوری گرجستان در گفتگوی مطبوعاتی مشترک با وی، با اشاره به اینکه روسیه باید طبق تفاهنامه آتش بس نیروهای خود را از مناطق مورد مناقشه با گرجستان بیرون بکشد، بر لزوم توجه روسیه به تعهدات خود تأکید نمود و گفت که آمریکا، حضور نیروهای روسی در منطقه مورد مناقشه آبخازیا و اوستیای جنوبی را با دقت زیر نظر دارد و بر این اعتقاد است که طبق تفاهم آتش بس که در پی جنگ اوستیای جنوبی بین طرفین منعقد شده است، باید این نیروها از منطقه مورد مناقشه خارج شوند.
 این سخنان با واکنش فوری "ولادیمیر پوتین" نخست وزیر روسیه مواجه شد. پوتین گفت که گرجستان و اوستیای جنوبی باید اختلافات موجود را خودشان حل کنند و به دنبال کشور دیگری برای حل مشکل نباشند و در این خصوص، انتظار حل مناقشه از سوی آمریکا را نداشته باشند.
 از دید برخی صاحب نظران مسایل منطقه، درسفر کلینتون به قفقاز جنوبی در مورد مناقشه قره باغ و مسایل اوستیای جنوبی و آبخازیا هیچگونه پیشرفت جدیدی بروز نکرد و در مذاکرات هم فقط سخنان قبلی تکرار شد، چرا که در شرایط فعلی، آمریکا برای تثبیت وضعیت موجود در قفقاز جنوبی تلاش دارد و بر این اساس هم انگیزه ای برای کمک به حل اساسی بحران های این منطقه حس نمی کند.
 این کارشناسان در عین حال سفر کلینتون را از این نظر که وی توانست توافق کشورهای منطقه را برای همکاری در انتقال تجهیزات و اقلام پشتیبانی نیروهای آمریکایی مستقر در افغانستان جلب کند، موفق ارزیابی کرده و بر این باورند که طرف موفق این بحث ها هم آمریکا بود.
 آمریکا در نظر دارد با انتخاب راه امن تر برای تامین تدارکات نیروهای خود در افغانستان، آنها را از راههای دریایی به گرجستان منتقل نموده و با قطار به آذربایجان و از طریق دریای خزر به ترکمنستان و سپس از راههای زمینی به افغانستان منتقل کند.
 سفر وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به باکو و دیدارهایی که با رییس جمهوری و وزیران فرهنگ و امور خارجه جمهوری آذربایجان انجام داد، از اتفاقات مهم در عرصه های فرهنگی و اجتماعی هفته گذشته جمهوری آذربایجان بود که با بازتاب زیادی در رسانه های این کشور و منطقه همراه شد.
 سید محمد حسینی، در دیدار با "الهام علی اف" با وی در مورد راههای توسعه همکاریهای دو کشور در عرصه های فرهنگی و هنری گفتگو کرد و رییس جمهوری آذربایجان نیز با استقبال زیاد از این همکاریها خواستار توسعه روابط فرهنگی شد.
 ابوالفضل قراییف، وزیر فرهنگ و گردشگری و المار محمد یاراف، وزیر امور خارجه و رییس آژری کمیسیون همکاریهای مشترک دو کشور نیز با تأکید بر این همکاریها راههای رسیدن به این خواسته را بررسی کردند.
 وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین در باکو با رییس کمیته دولتی امور دینی و رییس اداره مسلمانان قفقاز دیدارهایی داشت که در این دیدارها هم درخصوص همکاریهای فرهنگی و دینی گفتگو شد.
 در پایان این سفر هم یک گروه موسیقی سنتی ایرانی اقدام به برگزاری برنامه کنسرت با حضور وزیران فرهنگ دو کشور نمود که مورد استقبال قرار گرفت و وزیر فرهنگ و گردشگری جمهوری آذربایجان از آن با عنوان فصل جدیدی در همکاریهای دو کشور در عرصه همکاریهای فرهنگی و هنری یاد کرد.
 در سفر وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به باکو تفاهنامه مربوط به برنامه اجرایی همکاریهای فرهنگی دو کشور هم میان وی و وزیر فرهنگ آذربایجان امضا شد که برگزاری متقابل هفته های فرهنگی دو کشور از مهمترین بندهای آن است.
 هفته گذشته در جریان سفر "تونی هیوارد" مدیر اجرایی شرکت "بی.پی" به باکو که از سوی برخی رسانه های این کشور سفری مرموز توصیف شده بود، یک قرارداد همکاری میان این شرکت و شرکت دولتی نفت آذربایجان (سوکار) امضا شد که براساس آن شرکت "بی.پی" در زمینه اکتشاف گاز در دو حوزه "آسمان" و "شفق" در دریای خزر، مطالعه و اقدامات اجرایی را شروع خواهد کرد.
 این قرارداد که مدت 30 ساله آن تا پنج سال قابل تمدید می باشد، با حق السهم 50 درصدی طرفین، به شرکت انگلیسی اجازه مطالعه و اکتشاف و بهره برداری از ذخایر دو حوزه

گازی در 125 کیلومتری جنوب شرقی باکو در دریای خزر را می دهد.

میزان ذخایر گازی حوزه مذکور 300 تا 500 میلیارد متر مکعب عنوان شده است.

هفته گذشته همچنین در جریان سفر "سامح فهیمی" وزیر نفت مصر به باکو و دیدارهای وی با مقامات جمهوری آذربایجان در مورد راههای همکاری دو کشور در بخش انرژی از جمله اکتشاف منابع نفت و گاز و فراوری و انتقال آن گفتگو شد.

از مهمترین محورهای این گفتگو همکاری دو کشور در زمینه اجرای برنامه های مطالعه و اکتشاف و استخراج نفت و گاز و نیز مشارکت در انتقال نفت و گاز بود.

ظاهراً مصر علاقه مند است که خط لوله انتقال گاز خود موسوم به ترانس عرب را که درحال حاضر از مصر و اردن به سوریه رسیده است، ادامه داده و در ترکیه به خطوط گازی این کشور وصل کند.

این کشور همچنین امیدوار است در صورت احداث خط لوله "نابوکو" خط لوله ترانس عرب را در ترکیه به این خط لوله وصل کرده و گاز خود را از طریق آن به اروپا صادر کند.

اواخر هفته گذشته در حالیکه "المار محمد یاراف" وزیر امور خارجه جمهوری آذربایجان در مورد مذاکرات آتی خود با وزیر امور خارجه ارمنستان در مورد زمان بندی خروج نیروهای ارمنستان از دو منطقه "کلبجر" و "لاچین" در حاشیه منطقه مورد مناقشه قره باغ، صحبت کرده بود، برخی مقامات ارمنستان از جمله "شاوارش کوچاریان" معاون وزیر امور خارجه در واکنش به این اظهارات، اعلام کردند که تا زمان به رسمیت شناخته شدن وضعیت قره باغ کوهستانی از طرف آذربایجان مذاکرات در این خصوص معنا ندارد و امکان خروج نیروهای ارمنستان از هیچ یک از مناطق مورد مناقشه وجود نخواهد داشت. با اینحال به نظر می رسد که در حاشیه اجلاس هفته آینده وزیران خارجه کشورهای عضو سازمان امنیت و همکاری اروپا در "آلمانی" قزاقستان، وزیران خارجه آذربایجان و ارمنستان دیداری داشته باشند.

در این دیدار مذاکرات حول محور اصول سند مادرید خواهد بود که در سال 2007 به طرفین عرضه شده و از آن زمان تاکنون روسای جمهوری آذربایجان و ارمنستان 9 بار در این مورد دیدار و مذاکره کرده اند.

هفته گذشته "گریگول واشادزه" وزیر امور خارجه گرجستان، هم در پی دیدارهای کلینتون از کشورهای منطقه، در سفر کاری کوتاه به باکو، با رییس جمهوری و وزیر امور خارجه جمهوری آذربایجان دیدار کرد که محور گفتگوهای این دیدار بررسی مسائل منطقه قفقاز جنوبی و مناقشه قره باغ اعلام شد.

در گرجستان اظهارات "سرگئی لاوروف" وزیر امور خارجه روسیه در مورد آمادگی مسکو برای عادی سازی روابط با گرجستان، با بازتاب هایی همراه بود و در حالیکه رسانه های تفلیس به صورت گسترده به این مسئله پرداخته بودند، "شوتا مالاخیا" رییس کمیسیون موقت تمامیت ارضی در مجلس گرجستان، در واکنش به این اظهارات گفت: حتی در شرایط نبودن روابط مستقیم دیپلماتیک بین دو کشور، طرف روسی آمادگی خود را برای برقراری روابط عادی اعلام می کند که این از رسیدن روسیه به بن بست حقوقی در مسئله گرجستان حکایت دارد.

ورود یک فروند ناو جنگی فرانسوی به سواحل گرجستان در دریای سیاه، تداوم اظهارنظر در مورد سخنان هیلاری کلینتون در مورد آبخازیا و اوستیای جنوبی و لزوم خروج نیروهای روسیه از این مناطق نیز که با واکنش روسیه همراه بود، از دیگر رخدادهای مهم در گرجستان در طی هفته گذشته بود.

روسای جمهوری هر سه کشور قفقاز جنوبی شامل آذربایجان، ارمنستان و گرجستان در پایان هفته عازم "کی یف" پایتخت اکراین شدند تا در نشست غیررسمی تعدادی از سران کشورهای همسود در این کشور شرکت کنند.

پایان پیام.